

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย
Suan Sunandha Academic & Research Review

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู สาขาวิชาสังคมศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สุทธิพร แทนทอง

สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

E-mail : sutthiporn.th@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาสังคมศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2560 2) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อระดับสมรรถนะด้านนวัตกรรมตามความคิดเห็นของนักศึกษาฯ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านความรู้ ด้านทักษะการคิด และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาฯ และ 4) เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาฯ จำนวน 70 คน โดยผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 59 คน แล้วดำเนินการวิจัยโดยใช้แบบประเมินสมรรถนะ แบบสำรวจความคิดเห็น และแบบประเมินปัจจัยส่วนบุคคล จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาฯ มีค่าเฉลี่ยรวมในระดับสูง ($\bar{X}$ =3.69 S.D.= 0.27) 2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมตามความคิดเห็นของนักศึกษาฯ ได้แก่ ความรู้ 6 ตัวแปร ทักษะการคิด 6 ตัวแปร และคุณลักษณะส่วนบุคคล 12 ตัวแปร 3) ระดับปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาฯ ทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$ =3.76 S.D.= 0.23, $\bar{X}$ =3.62 S.D.= 0.78, $\bar{X}$ =3.69 S.D.= 0.54 ตามลำดับ) 4) ระดับปัจจัยส่วนบุคคลสัมพันธ์กับระดับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 5) ปัจจัยส่วนบุคคล 3 ด้าน จำนวนรวม 24 ตัวแปร ไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเตรียมการ การค้นคว้าข้อมูล และการนำมาใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ปัจจัยส่วนบุคคลอย่างน้อย 1 ตัวแปร มีอิทธิพลต่อความสามารถในการออกแบบ การต่อยอด การสร้างสิ่งใหม่ การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : สมรรถนะด้านนวัตกรรม / ปัจจัยส่วนบุคคล / นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

The Individual Factors Affecting the Innovation Competencies of Social Studies Student Teachers in Bachelor of Education Program of Suan Sunandha Rajabhat University

Sutthiporn Thanthong

Social Studies Department, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University

Abstract

The research aimed 1) to study the levels of innovation competencies of 70 social studies student teachers of Education program, Suan Sunandha Rajabhat University, in academic year 2017 2) to study individual factors that have an effect on innovation competencies. 3) to study the relationship between three individual factors; knowledge, thinking skills, and personal attributes of social studies student teachers, and 4) to study the influence of individual factors on the innovation competencies. I randomly selected the samples were 59 social studies student teachers and used the evaluation forms and questionnaires to collect the data. The data was subsequently analyzed by statistical calculation for frequency, percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.) and specified by criteria. And tested the research hypotheses by SPSS using statistical examination namely; Pearson's product moment correlation coefficient, and Multiple regressions. I found that 1) The innovation competencies of social studies student teachers total 8 indicators showed high mean ($\bar{X} = 3.69$ S.D. = 0.27), 2) The individual factors affecting the innovation competencies are 24 variables. 3) The levels of individual factors influencing the social studies student teachers' innovative competencies all 3 dimensions had high mean ($\bar{X} = 3.76$ S.D. = 0.23, $\bar{X} = 3.62$ S.D. = 0.78, $\bar{X} = 3.69$ S.D. = 0.54). 4) The levels of individual factors correlated with the levels of student teachers' innovation competencies with statistically significant at the .05 level. 5) 24 variables of individual factors had no influence on their 3 abilities; to prepare, to research, and to apply. However, at least one individual factor had influence on their 6 abilities; to design, to expand, to create, to evaluate, and to improve with statistically significant at the .05 level.

Keywords : Innovation Competencies / Individual Factor / Student Teacher

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๑

Volume 12 Number 2 (July-December) 2018

บทนำ

การผลิตครูยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยมีกรอบแนวคิดมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ 6 ด้านคือ 1) คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ 2) ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครูวิชาที่สอนกระบวนการคิด และบูรณาการระหว่างศาสตร์และทักษะของโลกในศตวรรษที่ 21 3) ทักษะทางปัญญาในการคิดวิเคราะห์ การคิดประเมินข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเป็นผู้นำทางปัญญา 4) ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบต่อการมีส่วนร่วมช่วยเหลือและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มและระหว่างกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารด้วยรูปแบบที่เหมาะสม กับบุคคลและกลุ่มที่แตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง และ 6) ทักษะการจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลายอย่างเป็นทางการจนถึงไม่เป็นทางการได้อย่างเชี่ยวชาญ มีนวัตกรรมและสามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (พินสุตาสิริธรรค์, 2557, น.5-6) ทั้งนี้แนวคิดการผลิตครูยุคใหม่ที่ยึดเน้นทักษะการจัดการเรียนรู้ที่เชี่ยวชาญและมีการสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นนั้น สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ Thailand 4.0 วาระที่ 1 คนไทย 4.0 ที่กำหนดเป้าหมายไว้ว่า “เปลี่ยนจากคนไทยที่มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำกัด เป็นคนไทยที่มีความรู้ความสามารถและทักษะสูง ซึ่งคุณลักษณะเป้าหมายดังกล่าวในกลุ่มนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยคือการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ (Generative Learning) และการคิดนอกกรอบ” (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2559, น.123-125)

สมรรถนะด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเป็นสมรรถนะสำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานความรู้ (สำนักเลขาธิการคุรุสภา, 2548, น.8) เช่นเดียวกับที่ Parson (1996, p.78) นักการศึกษาชาวอังกฤษเสนอว่าครูควรมีทักษะ ความรู้ ความสามารถในการสอนและการจัดการเรียนรู้ ใช้หลักการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้การสอนเป็นฐาน สร้างแรงจูงใจ มีความยืดหยุ่น เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล และใช้นวัตกรรมใหม่ๆ แต่จากงานวิจัยของ ณัฐพล กุลบุตร (2556) พบว่าครูส่วนใหญ่ยังขาดความพร้อมในการสร้างสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี และงานวิจัยของ สำราญ มีแจ้ง และสายฝน วิบูลย์สรณ์ (2555, น.117) พบว่าครูมีความต้องการจะพัฒนาสมรรถนะด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษามากเป็นลำดับแรก ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้น่าสอดคล้องกับโจทย์วิจัยในอนาคตที่สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559, น.40-43) เสนอว่าควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการกระบวนการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพ ทักษะ และสมรรถนะการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ วิจัยและประเมินผลสภาพปัจจุบันและความคาดหวังในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้เรียน

ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาระดับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งเป็นกลุ่มที่ผ่านการฝึกฝน

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

สมรรถนะและพัฒนาตนเองขณะศึกษาในมหาวิทยาลัยมาแล้ว รวมทั้งศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาด้วย เนื่องจากปัจจัยของปัจเจกบุคคลมีอิทธิพลอย่างมากต่อผลสัมฤทธิ์ของการทำงานของบุคคลนั้นๆ (ขจรศักดิ์ ศิริมัย, 2554, น.5) ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการออกแบบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาสำเร็จเป็นบัณฑิตที่มีศักยภาพและพร้อมก้าวเป็นครุมีอาชีพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาสังคมศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2560
2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อระดับสมรรถนะด้านนวัตกรรมตามความคิดเห็นของนักศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะการคิด และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษา
4. เพื่อศึกษาอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษา

สมมติฐานในการวิจัย

1. ระดับปัจจัยส่วนบุคคลสัมพันธ์กับระดับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาสังคมศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2560
2. การเปลี่ยนแปลงระดับปัจจัยส่วนบุคคลอย่างน้อย 1 ตัวแปร มีผลต่อระดับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยขั้นตอนการวิจัยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ศึกษาสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และขั้นที่ 2 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาสังคมศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 70 คน โดยผู้วิจัยกำหนดเป็นขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie & Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Krejcie & Morgan, 1970 : อ้างถึงใน วรณี แกมเกตุ, 2551, น.287) ซึ่งต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 59 คน จากนั้นจะทำการเลือกตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) เพื่อให้ได้ตัวแทนของประชากรที่ทำการศึกษา นอกจากนี้ยังกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ ครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาสังคมศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม - ธันวาคม) ๒๕๖๑

Volume 12 Number 2 (July-December) 2018

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2560 จำนวน 59 คน (ตามอัตราส่วน นักศึกษา 1 คน ต่อครูพี่เลี้ยง 1 คน) ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในชั้นศึกษาระดับสมรรถนะด้านนวัตกรรม ได้แก่ 1) แบบประเมินสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษา สำหรับนักศึกษาประเมินตนเอง และ 2) แบบประเมินสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษา สำหรับครูพี่เลี้ยงประเมินนักศึกษา ทั้ง 2 ชุดมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ จำนวน 8 รายการ และแบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 5 ระดับ ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบประเมินที่สร้างขึ้นแล้ว มีค่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (0.50) ทั้งหมด

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในชั้นศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรม ได้แก่ 1) แบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษา ลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (เขียนอธิบายคำตอบ) จำนวน 3 ข้อ และ 2) แบบประเมินระดับปัจจัยบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษา ลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ จำนวน 24 รายการ และแบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น 5 ระดับ ทั้งนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจความคิดเห็นมาสร้างเป็นแบบประเมินระดับปัจจัย โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านได้ประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสำรวจและแบบประเมินที่สร้างขึ้นแล้ว มีค่าผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (0.50) ทั้งหมด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะด้านนวัตกรรม ผู้วิจัยแจกแบบประเมินทั้ง 2 ชุด ให้กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา และครูพี่เลี้ยง จำนวน 59 คู่ฉบับ ซึ่งได้รับคืนมาครบตามจำนวน คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 การเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลสมรรถนะด้านนวัตกรรม ผู้วิจัยแจกแบบสำรวจความคิดเห็นให้กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา จำนวน 59 คน แต่ได้รับคืนมา 44 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 74.58 จากนั้นแจกแบบประเมินระดับปัจจัยปัจจัยให้กับกลุ่มตัวอย่างนักศึกษา ทั้งหมด 59 คน อีกครั้ง ซึ่งได้แบบประเมินกลับคืนครบตามจำนวน คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบประเมินและแบบสำรวจความคิดเห็น ทั้ง 4 ชุด มาวิเคราะห์ด้วยการคำนวณค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากนั้นแปลความตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best, 1981: อ้างถึงใน ศิริวรรณ เสรร์รัตน์ และคณะ, 2541, น.67) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.21 – 5.00	แปลความว่า	ระดับสูงมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.41 – 4.20	แปลความว่า	ระดับสูง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.61 – 3.40	แปลความว่า	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.81 – 2.60	แปลความว่า	ระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.80 แปลความว่า ระดับต่ำมาก

4.2 ผู้วิจัยทดสอบสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดด้วยการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแล้วได้ผลการวิจัยดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ระดับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

สมรรถนะด้านนวัตกรรม	ระดับสมรรถนะจากการประเมิน			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
1. ความสามารถในการเตรียมการ	3.97	0.85	สูง	2
2. ความสามารถในการค้นคว้าข้อมูล	3.54	0.97	สูง	6
3. ความสามารถในการนำมาใช้ใน	3.95	0.90	สูง	3
4. ความสามารถในการออกแบบ	3.64	1.05	สูง	5
5. ความสามารถในการต่อยอดแนวคิดที่มีอยู่เดิม	3.17	1.00	สูง	7
6. ความสามารถในการสร้างสรรค์โดยไม่ซ้ำใคร	3.17	0.63	สูง	7
7. ความสามารถในการประเมินผล	4.07	0.40	สูง	1
8. ความสามารถในการปรับปรุงแก้ไข	3.95	0.36	สูง	3
รวม	3.69	0.27	สูง	

ตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
1. ปัจจัยด้านความรู้			
1.1 ออกแบบและใช้สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ	18	40.91	1
1.2 เทคนิคและวิธีสอนที่หลากหลาย	14	31.82	2
1.3 การวิเคราะห์ผู้เรียน	6	13.64	3
1.4 การบริหารจัดการชั้นเรียน	3	6.82	4
1.5 หลักสูตรการศึกษา	2	4.55	5
1.6 วิธีการวัดและประเมินผล	1	2.27	6
รวม	44	100	
2. ปัจจัยด้านทักษะการคิด			
2.1 คิดสร้างสรรค์	23	52.27	1
2.2 คิดเชิงบูรณาการ	10	22.73	2
2.3 คิดตัดสินใจและแก้ปัญหา	8	18.19	3
2.4 คิดอย่างเป็นระบบ	1	2.27	4
2.5 คิดวิเคราะห์	1	2.27	4
2.6 คิดอย่างมีวิจารณญาณ	1	2.27	4
รวม	44	100	

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย
Suan Sunandha Academic & Research Review

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ
3. ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล			
3.1 กระตือรือร้น	7	15.92	1
3.2 วิริยะอุตสาหะ	6	13.64	2
3.3 กล้าได้กล้าเสีย	5	11.36	3
3.4 มีน้ำใจ เสียสละ	5	11.36	3
3.5 เห็นคุณค่าในตัวเอง	5	11.36	3
3.6 นิสิยร่าเริง	4	9.09	6
3.7 คิดบวก	4	9.09	6
3.8 รู้จักวางแผนการทำงาน	3	6.82	8
3.9 ยอมรับฟังความคิดเห็น	2	4.55	9
3.10 มีความอดทนอดกลั้น	1	2.27	10
3.11 มีความรับผิดชอบ	1	2.27	10
3.12 รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน	1	2.27	10
รวม	44	100	

ตารางที่ 3 ระดับปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
1. ด้านความรู้				
1.1 หลักสูตรการศึกษา	4.51	0.57	สูงมาก	1
1.2 เทคนิคและวิธีสอน	3.97	0.74	สูง	2
1.3 การออกแบบและใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.71	0.95	สูง	4
1.4 จิตวิทยาการศึกษา	2.95	1.00	ปานกลาง	6
1.5 การวัดและประเมินผล	3.86	0.54	สูง	3
1.6 การบริหารจัดการชั้นเรียน	3.54	0.80	สูง	5
รวม	3.76	0.23	สูง	
2. ทักษะการคิด				
2.1 ทักษะการคิดสร้างสรรค์	2.69	0.93	ปานกลาง	6
2.2 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4.07	0.83	สูง	3
2.3 ทักษะการคิดวิเคราะห์	4.10	0.78	สูง	2
2.4 ทักษะการคิดตัดสินใจและแก้ปัญหา	4.29	0.62	สูงมาก	1
2.5 ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ	3.59	0.97	สูง	4
2.6 ทักษะการคิดเชิงบูรณาการ	2.98	0.84	ปานกลาง	5
รวม	3.62	0.78	สูง	
3. คุณลักษณะส่วนบุคคล				
3.1 กระตือรือร้นและไม่เร่เรียนรู้อยู่	4.46	0.50	สูงมาก	1
3.2 รู้จักวางแผน	3.25	1.08	ปานกลาง	10
3.3 กล้าได้กล้าเสีย	3.15	0.98	ปานกลาง	11
3.4 นิสิยร่าเริงสนุกสนาน	4.12	0.67	สูง	3
3.5 มีทัศนคติเชิงบวก	4.19	0.80	สูง	2
3.6 อดทนอดกลั้น	2.44	0.82	ต่ำ	12

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย
Suan Sunandha Academic & Research Review

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
3.7 ขยันหมั่นเพียร	3.73	0.45	สูง	6
3.8 มีความรับผิดชอบ	3.92	0.50	สูง	5
3.9 มีภาวะผู้นำ-ผู้ตาม	3.54	1.00	สูง	9
3.10 เห็นคุณค่าในตนเอง	3.64	0.96	สูง	8
3.11 เสียสละเพื่อส่วนรวม	3.73	1.01	สูง	6
3.12 ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่	4.12	0.74	สูง	3
รวม	3.69	0.54	สูง	

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

สมรรถนะด้านนวัตกรรม		ความรู้						ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม						คุณลักษณะส่วนบุคคล											
		หลักสูตร	เทคนิคการสอน	สื่อ	จิตวิทยา	วัดประเมิน	ผู้เรียน	สร้างสรรค์	วิจารณ์	วิเคราะห์	ตัดสินใจ	เป็นระบบ	บูรณาการ	ใฝ่รู้	วางแผน	กล้าเสี่ยง	แรงจูง	ศรัทธา	ขยัน	อดทน	ปรับตัว	ผู้นำ-ตาม	เห็นคุณค่าในตนเอง	เสียสละ	รู้หน้าที่
1.เตรียมการ	Pearson Correlation	.036	-.029	.009	.139	.140	.028	.008	.175	.161	.249	.277*	-.001	.198	.349**	-.159	-.114	-.067	-.160	-.102	-.047	.022	-.099	.009	.115
	Sig. (2-tailed)	.785	.826	.946	.294	.290	.835	.949	.185	.223	.057	.034	.995	.132	.007	.228	.392	.615	.226	.440	.722	.869	.454	.945	.384
2.ค้นคว้า	Pearson Correlation	.148	.217	.042	.029	.241	.037	.034	.340**	-.097	.195	.092	.159	.048	.179	.147	.190	.112	.066	-.133	.309*	.082	.118	.064	.124
	Sig. (2-tailed)	.264	.098	.754	.829	.065	.782	.801	.008	.466	.139	.488	.228	.718	.174	.266	.148	.398	.617	.315	.017	.537	.373	.628	.349
3.นำมาใช้	Pearson Correlation	.051	.256	.023	.207	.234	-.202	.002	.097	.204	.213	.095	.273*	.129	.121	-.167	.010	-.035	.008	-.087	-.086	-.141	-.041	-.129	.086
	Sig. (2-tailed)	.699	.050	.863	.116	.074	.125	.990	.463	.121	.105	.475	.037	.331	.363	.205	.939	.795	.952	.515	.516	.288	.756	.331	.515
4.ออกแบบ	Pearson Correlation	.251	.140	.973**	.097	.279*	-.261	.981**	.347**	.129	.215	-.043	-.027	.020	-.163	-.081	-.012	.019	-.062	-.217	.204	.203	-.025	.005	.077
	Sig. (2-tailed)	.055	.292	.000	.465	.032	.046	.000	.007	.329	.102	.745	.842	.880	.217	.544	.925	.887	.639	.098	.120	.123	.849	.970	.561
5.ต่อยอด	Pearson Correlation	.237	.161	.965**	.063	.274*	-.270	.974**	.328**	.131	.195	-.067	-.007	.035	-.190	-.078	-.010	.002	-.035	-.208	.201	.195	-.014	-.016	.080
	Sig. (2-tailed)	.071	.224	.000	.634	.035	.038	.000	.011	.322	.138	.613	.956	.793	.151	.557	.943	.987	.790	.114	.126	.139	.915	.906	.549
6.สร้างใหม่	Pearson Correlation	.273*	.323*	.817**	.034	.377**	-.107	.805**	.365**	-.120	.138	.012	.220	.013	-.134	-.104	.050	-.004	-.138	-.212	.182	.278*	.058	-.010	-.025
	Sig. (2-tailed)	.037	.013	.000	.800	.003	.421	.000	.004	.364	.297	.929	.094	.921	.312	.432	.707	.977	.298	.106	.167	.033	.663	.943	.851
7.ประเมิน	Pearson Correlation	.228	.287*	.227	.285*	.532**	-.063	.202	.450**	.417**	.568**	.512**	.048	.166	.246	-.096	-.071	.032	-.130	-.175	.068	.149	-.129	.008	.026
	Sig. (2-tailed)	.082	.027	.084	.029	.000	.635	.125	.000	.001	.000	.000	.720	.208	.061	.469	.595	.811	.328	.185	.611	.261	.329	.950	.846
8.ปรับปรุง	Pearson Correlation	.384**	.435**	.120	.125	.694**	.019	.125	.376**	.291*	.396**	.298*	.097	.129	.194	-.222	-.021	.022	.161	-.016	.179	.213	-.080	.032	.142
	Sig. (2-tailed)	.003	.001	.363	.346	.000	.888	.347	.003	.026	.002	.022	.464	.330	.141	.091	.874	.869	.222	.906	.174	.105	.546	.810	.285
N		59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59	59

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

ทั้งนี้ผู้วิจัยทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 24 ตัวแปรแล้วพบว่าตัวแปรอิสระที่มีลักษณะเป็น Multicollinearity ($r > 0.90$) (Hair, et.al., 1998, p.191 – 192: อ้างถึงใน อวยพร เรืองตระกูล, 2553, น.246) คือคู่ตัวแปร ความรู้เกี่ยวกับวิธีการออกแบบและใช้สื่อนเทคโนโลยีสารสนเทศกับทักษะการคิดสร้างสรรค์ ($r=.991$, Sig=.000) จึงวิเคราะห์ค่าการถดถอย (Regression) เฉพาะตัวแปรอิสระที่ไม่มีลักษณะเป็น Multicollinearity ได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 อิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

5.1) ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเตรียมการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	20.945	24	.873	1.414	.174 ^a
	Residual	20.987	34	.617		
	Total	41.932	58			

5.2) ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการค้นคว้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	23.410	24	.975	1.062	.429 ^a
	Residual	31.234	34	.919		
	Total	54.644	58			

5.3) ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการนำมาใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	17.093	24	.712	.814	.697 ^a
	Residual	29.755	34	.875		
	Total	46.847	58			

5.4) อย่างน้อย 1 ปัจจัยมีอิทธิพลต่อความสามารถในการออกแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	62.296	24	2.596	71.772	.000 ^a
	Residual	1.230	34	.036		
	Total	63.525	58			

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		95.0% Confidence Interval for B		
		B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	.595	.686		.866	.392	-.800	1.990
	ความรู้เทคนิควิธีสอน	.152	.062	-.108	2.468	.019	-.278	-.027
	ความรู้วัดประเมิน	.231	.112	.119	2.055	.048	.003	.459
	ความรู้จัดการชั้นเรียน	.081	.036	-.061	2.256	.031	-.154	-.008

5.5) อย่างน้อย 1 ปัจจัยมีอิทธิพลต่อความสามารถในการต่อยอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	61.951	24	2.581	47.547	.000 ^a
	Residual	1.846	34	.054		
	Total	63.797	58			

Coefficients ^a								
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		95.0% Confidence Interval for B		
		B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	.666	.841		.791	.434	-1.044	2.375
	ความรู้-วัดประเมิน	.281	.137	.145	2.044	.049	.002	.561

5.6) อย่างน้อย 1 ปัจจัยมีอิทธิพลความสามารถในการสร้างสรรค์โดยไม่ซ้ำใครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	21.650	24	.902	8.200	.000 ^a
	Residual	3.740	34	.110		
	Total	25.390	58			

Coefficients ^a								
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		95.0% Confidence Interval for B		
		B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	2.038	1.197		1.702	.098	-.395	4.471
	ทักษะ-คิดวิเคราะห์	.381	.134	-.449	2.836	.008	-.653	-.108
	ทักษะ-คิดเชิงบูรณาการ	.146	.066	.186	2.223	.033	.013	.280

5.7) อย่างน้อย 1 ปัจจัยมีอิทธิพลต่อความสามารถในการประเมินผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	12.714	24	.530	6.331	.000 ^a
	Residual	2.845	34	.084		
	Total	15.559	58			

Coefficients ^a								
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		95.0% Confidence Interval for B		
		B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	.208	1.044		.199	.843	-1.914	2.330
	ความรู้-วัดประเมิน	.388	.171	.405	2.275	.029	.041	.735
	ทักษะ-คิดเป็นระบบ	.248	.045	.462	5.470	.000	.156	.340

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

5.8) อย่างน้อย 1 ปัจจัยมีอิทธิพลต่อความสามารถในการปรับปรุงแก้ไขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Model		Sum of Squares		df	Mean Square		F	Sig.
1	Regression	8.313		24	.346		4.648	.000 ^a
	Residual	2.534		34	.075			
	Total	10.847		58				
Coefficients ^a								
Model		Unstandardized		Standardized		95.0% Confidence Interval		
		Coefficients		Coefficients		for B		
		B	Std. Error	Beta	t	Sig.	Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	.597	.985		.606	.548	-1.405	2.600
	ความรู้-วัดประเมิน	.597	.161	.746	3.708	.001	.270	.925
	ทักษะ-คิดวิเคราะห์	.365	.110	.660	3.305	.002	.141	.590
	ทักษะ-คิดเป็นระบบ	.108	.043	.242	2.532	.016	.021	.195

สรุปผล

1. สมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2560 จำแนกเป็นความสามารถ 8 ประการ จากการวิจัยสรุปได้ว่า ความสามารถทั้งหมดจัดอยู่ในระดับสูง โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ความสามารถในการประเมินผลการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อหาประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X}=4.07$ S.D.=0.40) 2) ความสามารถในการเตรียมการ/วางแผนที่จะใช้นวัตกรรมทางการศึกษาแบบต่างๆ ก่อนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.97$ S.D.=0.85) 3) ความสามารถในการนำนวัตกรรมทางการศึกษาที่สืบค้นได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.95$ S.D.=0.90) 4) ความสามารถในการนำผลการประเมินมาใช้ปรับปรุงแก้ไขนวัตกรรมทางการศึกษาในครั้งต่อไป ($\bar{X}=3.95$ S.D.=0.36) 5) ความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาที่หลากหลายอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}=3.64$ S.D.=1.05) 6) ความสามารถในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สาระต่างๆ ($\bar{X}=3.54$ S.D.=0.97) 7) ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาด้วยวิธีการพัฒนาต่อยอดแนวคิดที่มีอยู่เดิม ($\bar{X}=3.17$ S.D.=1.00) และ 8) ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาขึ้นเองโดยไม่ซ้ำใครหรือไม่เคยมีมาก่อน ($\bar{X}=3.17$ S.D.=0.63) นอกจากนี้สมรรถนะด้านนวัตกรรมเฉลี่ยรวมของนักศึกษาฯ จัดอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ($\bar{X}=3.69$ S.D.=0.27)

2. ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาสังคมศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2560 จำแนกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม และด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๑

Volume 12 Number 2 (July-December) 2018

2.1 นักศึกษา มีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมมากที่สุด คือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการออกแบบและใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีสอนที่หลากหลาย ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้เรียนและความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการชั้นเรียน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การศึกษา และความรู้ความเข้าใจวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ผู้เรียนตามสภาพจริง ทั้งนี้ นักศึกษา มีระดับปัจจัยด้านความรู้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรสถานศึกษา จัดอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X}=4.51$ S.D.=0.57) 2) ความรู้เกี่ยวกับเทคนิคและวิธีสอนที่หลากหลาย ($\bar{X}=3.97$ S.D.=0.74) 3) หลักการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามสภาพจริง ($\bar{X}=3.86$ S.D.=0.54) 4) วิธีการออกแบบและใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X}=3.71$ S.D.=0.95) และ 5) ความรู้เกี่ยวกับหลักการบริหารจัดการชั้นเรียน ($\bar{X}=3.54$ S.D.=0.80) ทั้งหมดจัดอยู่ในระดับสูง และ 6) ความรู้เกี่ยวกับหลักจิตวิทยาการศึกษาและความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ($\bar{X}=2.95$ S.D.=1.00) จัดอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ระดับปัจจัยส่วนบุคคล ด้านความรู้ที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.76$ S.D.=0.23)

2.2 นักศึกษา มีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมมากที่สุด คือ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ ทักษะการคิดเชิงบูรณาการ ทักษะการคิดตัดสินใจและแก้ปัญหา ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ ทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งนี้ นักศึกษา มีระดับปัจจัยด้านทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ทักษะการคิดตัดสินใจและแก้ปัญหา ($\bar{X}=4.29$ S.D.=0.62) จัดอยู่ในระดับสูงมาก 2) ทักษะการคิดวิเคราะห์ ($\bar{X}=4.10$ S.D.=0.78) 3) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ($\bar{X}=4.07$ S.D.=0.83) 4) ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=3.59$ S.D.=0.97) ทั้งหมดจัดอยู่ในระดับสูง 5) ทักษะการคิดเชิงบูรณาการ ($\bar{X}=2.98$ S.D.=0.84) และ 6) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}=2.69$ S.D.=0.93) จัดอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ระดับปัจจัยส่วนบุคคล ด้านทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.62$ S.D.=0.78)

2.3 นักศึกษา มีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมมากที่สุด คือ กระตือรือร้นและใฝ่เรียนรู้ รองลงมาตามลำดับ ได้แก่ มีความวิริยะอุตสาหะ กล้าได้กล้าเสีย มีน้ำใจ เสียสละ และเห็นคุณค่า/เชื่อมั่นในตนเอง นิสัยร่าเริง และมีทัศนคติเชิงบวก รู้จักวางแผน รับฟังความคิดเห็นผู้อื่น อดทนอดกลั้น มีความรับผิดชอบ และรู้หน้าที่ ทั้งนี้ นักศึกษา มีระดับปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) กระตือรือร้นและใฝ่เรียนรู้ จัดอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X}=4.46$ S.D.=0.50) 2) มีทัศนคติเชิงบวก ($\bar{X}=4.19$ S.D.=0.80) 3) นิสัยร่าเริง ($\bar{X}=4.12$ S.D.=0.67) 4) รู้หน้าที่ ($\bar{X}=4.12$ S.D.=0.74) 5) มีความรับผิดชอบ ($\bar{X}=3.92$ S.D.=0.50) 6) ขยันหมั่นเพียร ($\bar{X}=3.73$ S.D.=0.45) 7) เสียสละ เพื่อส่วนร่วม ($\bar{X}=3.73$ S.D.=1.01) 8) เห็นคุณค่าในตนเอง ($\bar{X}=3.64$ S.D.=0.96) 9) มีภาวะผู้นำ-ผู้ตาม

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

($\bar{X}=3.54$ S.D.=1.00) ทั้งหมดจัดอยู่ในระดับสูง 10) รู้จักวางแผน ($\bar{X}=3.25$ S.D.=1.08) 11) กล้าได้กล้าเสีย ($\bar{X}=3.15$ S.D.=0.98) จัดอยู่ในระดับปานกลาง และ 12) อดทนอดกลั้น จัดอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X}=2.44$ S.D.=0.82) ทั้งนี้ระดับปัจจัยส่วนบุคคล ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรมเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.69$ S.D.=0.54)

3. ระดับปัจจัยส่วนบุคคลสัมพันธ์กับระดับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาสังคมศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2560 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ปัจจัยส่วนบุคคลที่สัมพันธ์กับสมรรถนะด้านนวัตกรรมลักษณะแปรผันตรงในระดับสูงและสูงมาก ได้แก่ 1) ความรู้เกี่ยวกับวิธีการออกแบบและใช้สื่อฯ สัมพันธ์กับความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมโดยไม่ซ้ำใคร ในระดับสูง ($r=.817$ Sig.=.000) และสัมพันธ์ในระดับสูงมากกับความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้วยการพัฒนาต่อยอด ($r=.973$ Sig.=.000, $r=.965$ Sig.=.000) 2) ทักษะการคิดสร้างสรรค์สัมพันธ์กับความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมโดยไม่ซ้ำใครในระดับสูง ($r=.805$ Sig.=.000) และสัมพันธ์ในระดับสูงมากกับความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้วยการพัฒนาต่อยอด ($r=.981$ Sig.=.000, $r=.974$ Sig.=.000)

4. การเปลี่ยนแปลงของระดับปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 24 ตัวแปรนั้นไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการเตรียมการ/วางแผนที่จะใช้นวัตกรรมก่อนการจัดการเรียนรู้ ($F=1.414$ Sig.=.174) ไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการค้นคว้านวัตกรรมทางการศึกษาที่เหมาะสม ($F=1.062$ Sig.=.429) และไม่มีอิทธิพลต่อการนำนวัตกรรมที่สืบค้นได้มาใช้ ($F=.814$ Sig.=.697) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่การเปลี่ยนแปลงของระดับปัจจัยส่วนบุคคล อย่างน้อย 1 ตัวแปร มีอิทธิพลต่อการออกแบบนวัตกรรมอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ ($F=71.772$ Sig.=.000) มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้วยการพัฒนาต่อยอดแนวคิดที่มีอยู่เดิม ($F=47.547$ Sig.=.000) มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมขึ้นเองโดยไม่ซ้ำใครหรือไม่เคยมีมาก่อน ($F=8.20$ Sig.=.000) มีอิทธิพลต่อการประเมินผลการใช้นวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อหาประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ ($F=6.331$ Sig.=.000) และมีอิทธิพลต่อการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขนวัตกรรมมาในครั้งต่อไป ($F=4.648$ Sig.=.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. สมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนั้นสำนักเลขาธิการคุรุสภา กระทรวงศึกษาธิการ (2556, น.45) ได้กำหนดกรอบมาตรฐานวิชาชีพครู สำหรับผู้จะประกอบวิชาชีพครูไว้ 11 มาตรฐาน โดยมาตรฐานที่ 8 นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา กำหนดสมรรถนะไว้คือ ความสามารถ แสวงหา การเลือก การประยุกต์ใช้ การประเมิน การปรับปรุง การพัฒนา การออกแบบและสร้างนวัตกรรม ซึ่ง

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๑

Volume 12 Number 2 (July-December) 2018

ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นตัวบ่งชี้สมรรถนะด้านนวัตกรรม 8 ประการ ดังนี้ 1) ความสามารถในการเตรียมการ/วางแผนที่จะใช้นวัตกรรมทางการศึกษาแบบต่างๆ ก่อนการจัดการเรียนรู้ 2) ความสามารถในการค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษาที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้สาระต่างๆ 3) ความสามารถในการนำนวัตกรรมทางการศึกษาที่สืบค้นได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ 4) ความสามารถในการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษาที่หลากหลายอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ 5) ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาด้วยวิธีการพัฒนาต่อยอดแนวคิดที่มีอยู่เดิม 6) ความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาขึ้นเองโดยไม่ซ้ำใครหรือไม่เคยมีมาก่อน 7) ความสามารถในการประเมินผลการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อหาประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ และ 8) ความสามารถในการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงแก้ไขนวัตกรรมทางการศึกษาในครั้งต่อไป ซึ่งตัวบ่งชี้ 8 ประการนี้สามารถวัดระดับสมรรถนะด้านนวัตกรรมของนักศึกษาได้ครอบคลุมทุกกระบวนการสร้างสรรค์นวัตกรรม

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรม มีลักษณะเป็นองค์ประกอบสำคัญของสมรรถนะ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะการคิด และด้านคุณลักษณะ ตามแนวคิดของนักการศึกษาต่างๆ อาทิ อาภรณ์ ภู่วิทยา (2548, น.23) ที่กล่าวว่าสมรรถนะประกอบด้วยความรู้ ทักษะ คุณลักษณะส่วนบุคคล David C. McClelland (1973, p.1-14) กล่าวว่าประกอบด้วยความรู้ ทักษะ ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง บุคลิกลักษณะประจำตัวของบุคคล แรงจูงใจ/เจตคติ และ Robert S. Kaplan and David P. Norton (2004, p.231-232) กล่าวว่าประกอบด้วยความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ซึ่งทั้งหมดมีลักษณะเป็นปัจจัยภายในบุคคล หรือปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีลักษณะแตกต่างกันไป เมื่อผู้วิจัยศึกษาวิจัยแล้วพบว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าความรู้ที่สำคัญที่สุดคือความรู้เกี่ยวกับวิธีการออกแบบและใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างไรก็ตามนักศึกษา กลับมีความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฯ สูงกว่าความรู้อื่น ในด้านทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมนั้น นักศึกษามีความคิดเห็นว่าทักษะที่สำคัญที่สุดคือ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ แต่กลับมีระดับทักษะการคิดสร้างสรรค์ต่ำกว่าทักษะอื่นๆ และในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลนั้นความกระตือรือร้นและใฝ่เรียนรู้เป็นคุณลักษณะที่นักศึกษามีความคิดเห็นว่าสำคัญที่สุดและมีระดับสูงกว่าคุณลักษณะอื่นๆ ด้วย แตกต่างจากงานวิจัยของ ศรีพรรณ แสงอ่อน (2560, น.215) ที่พบว่าปัจจัยภาวะผู้นำเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อสมรรถนะทางนวัตกรรมของกลุ่มตัวอย่างเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการในระดับสูง

3. ความสัมพันธ์และอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคลต่อสมรรถนะด้านนวัตกรรม

จากการศึกษาวิจัยพบว่านักศึกษา มีความสามารถในการประเมินผลการใช้นวัตกรรมฯ เพื่อหาประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์มากที่สุด แต่มีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาขึ้นเองโดยไม่ซ้ำใครหรือไม่เคยมีมาก่อนนั้นมีน้อยกว่าความสามารถอื่นๆ เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่สัมพันธ์กับความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาขึ้นเองโดยไม่ซ้ำใครหรือไม่เคยมีมาก่อน พบว่าความรู้เกี่ยวกับวิธีการออกแบบสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะการคิดสร้างสรรค์ สัมพันธ์กับความสามารถ

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

ดังกล่าวลักษณะแปรผันตรงในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับบุคลิกที่ดี อีระวิทย์ (2555, น.117) ที่ได้พัฒนาตัวบ่งชี้ด้านนวัตกรรมขึ้นทั้งสิ้น 7 ตัวบ่งชี้ 29 ตัวชี้วัด ซึ่งตัวบ่งชี้ที่สำคัญที่สุดคือความสร้างสรรค์ เพราะความสร้างสรรค์เป็นจุดเริ่มต้นของนวัตกรรม และงานวิจัยของ วสันต์ สุทธาวาสและประสพชัย พสุนนท์ (2558, น.530-545) ที่พบว่าลักษณะการคิดริเริ่มนั้นส่งผลต่อพฤติกรรมการสร้างนวัตกรรม นอกจากนี้เมื่อผู้วิจัยทำนายอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ พบว่าทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการคิดเชิงบูรณาการ มีอิทธิพลในทางบวกต่อความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาขึ้นเองโดยไม่ซ้ำใครหรือไม่เคยมีมาก่อนด้วย ดังนั้นหากพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวิธีการออกแบบสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะการคิดเชิงบูรณาการ อาจช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาขึ้นเองโดยไม่ซ้ำใครหรือไม่เคยมีมาก่อนสูงขึ้นได้ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ เมธี คชาไพร และคณะ (2558, น.71-86) ที่พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยปัจจัยนำเข้าที่สำคัญคือ เนื้อหาเรื่องสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีการศึกษา แล้วจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายตามรูปแบบ ซึ่งพบว่าช่วยให้ผู้เรียนมีระดับสมรรถนะอันได้แก่ ความสามารถในการเลือกใช้ ออกแบบ ปรับปรุงนวัตกรรม ความสามารถในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ และความสามารถในการแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับดีเยี่ยม และงานวิจัยของจักรกฤษณ์ จันทะคุณ (2560, น.157-169) ที่ได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทั้งความรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ และบูรณาการ 5 กิจกรรม ได้แก่ 1) ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา 2) เลือกเฟ้นนวัตกรรม 3) คุณค่าสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น 4) ออกแบบนวัตกรรมอย่างมีศิลป์ และ 5) ตรวจสอบคุณภาพนวัตกรรมให้เคยชิน ซึ่งผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรมนี้สามารถพัฒนากลุ่มตัวอย่างให้มีความรู้และทักษะในการพัฒนานวัตกรรมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของ Marchal Joaquin Moreno (2010, p.6) ที่ได้สร้างหลักสูตรพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาชีพในมหาวิทยาลัย Cadiz University ประเทศสเปนแล้วพบว่านักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์และความสามารถทางนวัตกรรมในระดับสูงและสัมพันธ์กันในลักษณะแปรผันตรง และเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนและหลังพบว่าหลังจบหลักสูตรนักศึกษามีระดับความคิดสร้างสรรค์และความสามารถทางนวัตกรรมสูงขึ้นกว่าเดิม

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

อาจารย์ทุกสาขาวิชาสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสมรรถนะด้านนวัตกรรมให้แก่ นักศึกษาได้โดยวางแผนและดำเนินการพัฒนาปัจจัยทั้ง 3 ด้านของนักศึกษา โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับการออกแบบและใช้สื่อและเทคโนโลยี ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และคุณลักษณะกระตือรือร้นใฝ่เรียนรู้

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๑

Volume 12 Number 2 (July-December) 2018

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

References

- Division of Research Administration and Educational Quality Assurance. (2016). Thailand 4.0 Model Propelling Thailand to Wealth, Stability and Sustainability. *Meeting Document*. Faculty of Arts, Phayao University.
- Jantakoon, J. (2017). The Development of Learning Activities to Enhance Students Teachers' Competency in Educational Innovation Focus on Local-Related Content Using Contemplative Education Approach and Peer Tutoring Technique. *Journal of Community Development Research (Humanities and Social Sciences)*. Year 10th (1), 156-169.
- Kachapai, M. and Team. (2015). The Development of A Blended Instructional Model To Enhancing Knowledge and Competencies on Educational Innovation and Information Technology for Bachelor of Education Students Srinakharinwirot University. *Social Sciences Research and Academic Journal*. Year 10th (291), 71-86.
- Kamket, W. (2008). *Research Methodology in Behavioral Science*. (2nd ed). Bangkok: Chulalongkorn University.
- Kaplan, Robert S. and Norton, David P. (2004). *Strategy MAPS : converting intangible assets into tangible outcome*. United States of America : Harvard Business School Publishing Corporation.
- Kulbutr, N. (2013). *Transition of Thai Society*. Access on November 8, 2017. Retrieved from <http://sd-group2-logspot.com/2012/12/53241905>
- Marchal, Joaquin Moreno. (2010). *Developing innovation competencies for organizations*. Spain : Universidad de Cadiz.
- Meejang, S. and Wiboonrungsan. (2012). The Development of Competencies Needed for the Performance of Teachers in Basic Schools In Phitsanulok Province By Using Knowledge Management. *MSU Journal*. Year 31st (1), 111-123.
- Office of the Education Council. (2016). *Status of Production and Development of Teachers in Thailand 2015*. Bangkok: Century.
- Parson, C. (1996). Developing New Skills in Teachers. *The Needs of Teachers*. London: Red Books.

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๑

Volume 12 Number 2 (July-December) 2018

วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย

Suan Sunandha Academic & Research Review

- Phoowittaya, A. (2005). *Human resource management based on Competency*. Access on June 6, 2017. Retrieved from <http://www.hrcenter.co.th>
- Reungtrakul, A. (2000). *Statistics Applied to Behavior Sciences*. (6th ed). Bangkok: Chulalongkorn University.
- Sang-orn, S. (2017). Innovation Competencies of Municipalities in Samut Prakan Province. *DPU Journal*. Year 39th (99), 206-220.
- Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand. (2005). *Teacher Professional Standards*. Bangkok: Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand.
- Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand. (2013). *Announcement of the Teachers Council of Thailand Board on Professional Standards*. Bangkok: Secretariat Office of the Teachers Council of Thailand.
- Sereerat, S and team. (1998). *Marketing Strategies, Marketing Management and Case Studies*. Bangkok: Diamond in Business World.
- Sirimai, K. (2011). *Competencies*. Bangkok: Rajamangala University of Technology Phra Nakorn.
- Siritharangsri, P. (2014). Thai Teachers' Enhancement in 21st Century. *Documents for academic conferences "Learning to Turn Thailand" May 6-8, 2014*. Quality Learning Foundation [QLF]. Impact Arena, Thailand.
- Sutthawart, W. and Pasunon, P. (2015). Factors Affecting Individual Innovative Behavior in The Office of Basic Education Commission. *Veridian E-Journal Silapakorn University*. Year 8th (January - April), 530-545.
- Teerawit, W. (2012). A Development Of Indicator for Innovation in Vocational School. *Sripatum Chonburi Journal*. Year 11th (4), 107-117.

ปีที่ ๑๒ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม) ๒๕๖๑

Volume 12 Number 2 (July-December) 2018